

GEEL, HERENTALSEDIJK 170

Nota landschappelijk bodemonderzoek, verkennend booronderzoek en proefsleuvenonderzoek: Programma van maatregelen.

RAPPORT NR. 1647

Titel

Nota landschappelijk bodemonderzoek, verkennend booronderzoek en proefsleuvenonderzoek Geel, Herentalsedijk 170: Programma van maatregelen

Auteur(s)

Jeska Pepermans

Erkende archeoloog

2019/00002 J.Verrijckt BV

2019/00001 Jeska Pepermans

Projectnummer J. Verrijckt

2024-182

Projectnummer Onroerend Erfgoed

2024J272 (LBO)

2024J289 (VAB)

2024J290 (PS)

Plaats en datum

Beerse, 29/10/2024

INHOUD

Inhoud.....	2
1 Administratieve gegevens	3
2 Gemotiveerd advies	4
2.1 Aanleiding vooronderzoek	4
2.2 Resultaten vervolgonderzoeken	4
2.2.1 Landschappelijk bodemonderzoek	4
2.2.2 Verkennend archeologisch booronderzoek.....	5
2.2.3 Proefsleuvenonderzoek	6
2.3 Impactbepaling van de geplande werken	7
2.4 Kennisvermeerderingspotentieel en aanbevelingen	8
3 Lijst met figuren	9
4 Bibliografie	9

1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectcode J. Verrijckt		2024-182
Projectcode Onroerend Erfgoed		2024J272 (LBO) 2024J289 (VAB) 2024J290 (PS)
Locatie	Provincie	Antwerpen
	Gemeente	Geel
	Straat	Herentalsedijk
Kadastrale gegevens	Gemeente	Geel
	Afdeling	4
	Secie	D
	Percelen	105H deel, 105V, 105W, 111D deel, 111H deel
Coördinaten	Noordoost	X: 188.065 Y: 208.285
	Noordwest	X: 187.977 Y: 208.295
	Zuidoost	X: 188.061 Y: 208.233
	Zuidwest	X: 187.979 Y: 208.256
Oppervlakte plangebied		Ca. 4.250 m ²
Oppervlakte bodemingreep		Ca. 4.250 m ²
Erkend Archeoloog		2019/00002 J. Verrijckt BV 2019/00001 Jeska Pepermans

2 GEMOTIVEERD ADVIES

2.1 Aanleiding vooronderzoek

De aanleiding van het vooronderzoek met ingreep in de bodem kadert in de uitvoering van het programma van maatregelen zoals opgemaakt in de archeologienota VERMEERSCH, J. & VERRIJCKT, J. 2024. *Archeologienota Geel, Herentalsedijk 170* met ID 29938 en projectcode 2024B241. Deze archeologienota werd opgemaakt naar aanleiding van de geplande verkaveling aan de Herentalsedijk 170 te Geel. Meer informatie over de aanleiding van het vooronderzoek is terug te vinden in het verslag van resultaten.

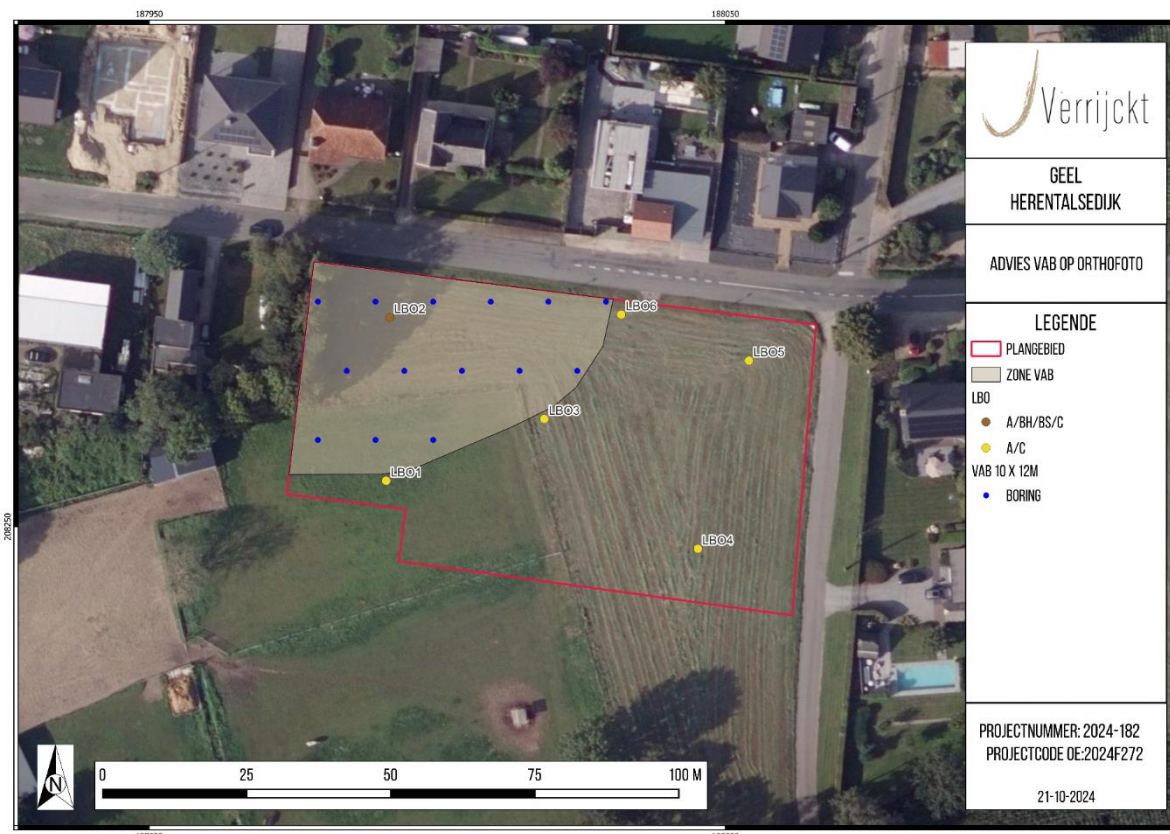
2.2 Resultaten vervolgonderzoeken

2.2.1 Landschappelijk bodemonderzoek

In het kader van de geplande verkaveling aan de Herentalsedijk 170 te Geel, vond binnen het plangebied in eerste instantie een landschappelijk bodemonderzoek plaats.

Landschappelijke boringen hebben uitgewezen dat een archeologisch relevant niveau zich binnen het plangebied bevindt tussen 40 à 155 cm beneden het maaiveld. De geplande werkzaamheden betreffen een verkaveling. Precieze bodemingrepen zijn hierdoor nog niet gekend. Er dient dan ook uitgegaan te worden van een maximale bodemverstoring. Eventuele archeologische waarden zullen hierdoor worden weggegraven.

Vanwege de aanwezigheid van een goed bewaarde bodem met een duidelijke humus B-horizont in het noordwesten, wordt in het noordwestelijk deel van het terrein een verkennend archeologisch booronderzoek geadviseerd voor de opsporing van steentijdvindplaatsen. Als het verkennend booronderzoek en eventueel vervolgonderzoek is afgerond, wordt geadviseerd om een proefsleuvenonderzoek uit te voeren om eventuele sporensites op te sporen. Dit laatste wordt voor het hele plangebied geadviseerd.

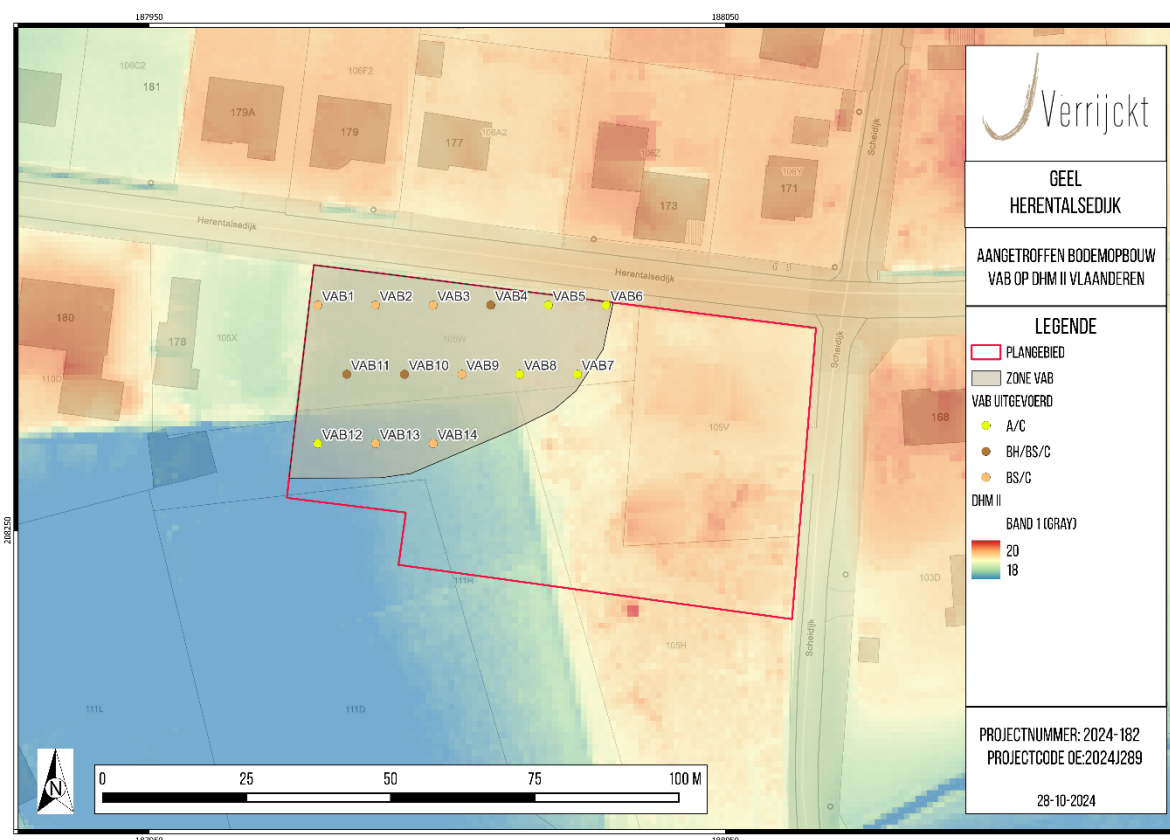

Figuur 1: Advieszone voor verkennend archeologisch booronderzoek met weergave van uit te voeren verkennende archeologische boringen, op orthofoto¹

2.2.2 Verkennend archeologisch booronderzoek

In het kader van de geplande verkaveling te Geel, Herentalsedijk 170, werd een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd. Hierbij bleek dat er in het noordwesten van het terrein nog sprake was van een restant van een Bh- en Bs-horizont. In deze horizonten konden zich *in situ* steentijd artefactensites bevinden. Er werd dan ook een verkennend archeologisch booronderzoek uitgevoerd om dergelijke sites op te sporen. Bij dit onderzoek kwamen geen indicatoren aan het licht voor *in situ* bewaarde steentijdsites. Hierdoor worden dergelijke sites niet meer verwacht. Wel kunnen er nog sporensites vanaf het neolithicum voorkomen. Om de aan- of afwezigheid daarvan na te gaan, is een proefsleuvenonderzoek met ingreep in de bodem noodzakelijk.

¹ AGIV 2024.

Figuur 2: Aangetroffen bodemopbouw bij het verkennend archeologisch booronderzoek op DHM II Vlaanderen en GRB²

2.2.3 Proefsleuvenonderzoek

In het kader van de geplande verkaveling aan Herentalsedijk 170 te Geel, vonden binnen het plangebied archeologische vooronderzoeken plaats. Na afronding van het steentijdtraject, werd een proefsleuvenonderzoek met ingreep in de bodem uitgevoerd om de aan- of afwezigheid van archeologische sporensites vanaf het neolithicum na te gaan.

Tijdens het vooronderzoek met ingreep in de bodem zijn antropogene sporen aangetroffen. Het merendeel betreft (sub-)recente verstoringen, voornamelijk in het oosten van het plangebied, dewelke te relateren zijn aan de bebouwing die vanaf de tweede helft van de 19de eeuw op de historische kaarten verschijnt. Deze bebouwing verdwijnt pas vanaf de orthofoto van 2017. Verder werden er drie spoornummers uitgedeeld aan greppels. Deze zijn allicht in verband te brengen met de indeling van de percelen en de afwatering van het terrein richting de lager gelegen, natere delen van het terrein. Op basis van vorm, vulling, historisch en recent kaartmateriaal, wordt een datering in de nieuwe tijd of later vermoed. Hoewel archeologisch relevante niveaus werden aangetroffen op dieptes van 35 à 55 cm beneden het maaiveld, werden er verder geen archeologisch waardevolle sporen aangetroffen. De afwezigheid van archeologische grondsporen in het westen valt mogelijk te verklaren door de zeer natte ligging ter hoogte van een oorspronkelijk ven.

² AGIV 2024.

Ten oosten zijn archeologische sporen potentieel verstoord geraakt door recentere verstoringen of heeft zich geen archeologische site bevonden. Mogelijk zijn archeologische sites op de iets hogere, droger gelegen zones verder van de oorspronkelijke vennen gelegen.

Het proefsleuvenonderzoek leverde geen archeologisch waardevolle sporen op. Hierdoor is er geen kenniswinst te behalen en is er geen verder archeologisch onderzoek noodzakelijk.

Figuur 3: Allesporenkaart op orthofoto en GRB³

2.3 Impactbepaling van de geplande werken

Gezien de geplande werkzaamheden een verkaveling betreffen, dient men uit te gaan van een maximale bodemverstoring. Hierdoor zouden eventueel bewaarde archeologische resten verstoord worden. Er zijn echter geen archeologisch waardevolle sites aangetroffen. Aangezien er geen sprake is van een waardevolle archeologische vindplaats, kan er ook geen waardevol archeologisch erfgoed verloren gaan.

³ AGIV 2024.

2.4 Kennisvermeerderingspotentieel en aanbevelingen

Het proefsleuvenonderzoek te Geel, Herentalsedijk 170 leverde geen archeologisch waardevolle sporen op. Hierdoor kan geconcludeerd worden dat er binnen de contouren van het plangebied geen archeologische site aanwezig is. Aangezien er geen archeologische site aanwezig is, is er geen verder archeologisch onderzoek noodzakelijk. Een programma van maatregelen werd hierdoor niet opgemaakt.

Er wordt een advies gegeven om de terreinen vrij te geven.

De resultaten van het uitgevoerde vooronderzoek binnen deze nota bleken voldoende om het ontbreken van potentieel op kennisvermeerderingen bij verder archeologisch onderzoek te staven. Volgens artikel 5.2. van de Code van Goede Praktijk is verder vooronderzoek dan ook niet aangewezen. De archeologienota kan, conform de Code van Goede Praktijk, als volledig beschouwd worden.

Indien tijdens de werkzaamheden toch archeologische resten worden aangetroffen, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht. Deze bepalingen zijn terug te vinden in artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet. Eventuele toevalsvondsten dienen binnen drie dagen na ontdekking gemeld te worden bij Onroerend Erfgoed.

3 LIJST MET FIGUREN

Figuur 1: Advieszone voor verkennend archeologisch booronderzoek met weergave van uit te voeren verkennende archeologische boringen, op orthofoto	5
Figuur 2: Aange troffen bodemopbouw bij het verkennend archeologisch booronderzoek op DHM II Vlaanderen en GRB	6
Figuur 3: Allesporenkaart op orthofoto en GRB.....	7

4 BIBLIOGRAFIE

- BORSBOOM, A. & VERHAGEN, P. 2012. *KNA Leidraad Inventariserend Veldonderzoek Deel: Proefsleuvenonderzoek (IVO-P)*. SIKB
- Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 4.0), 2019.
- HANECA, K., DEBRUYNE, S., VANHOUTTE, S., & ERVYNCK, A. 2016. Archeologische vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie, Onderzoeksrapporten agentschap Onroerend Erfgoed 48.
- TOL, A. J., VERHAGEN, P. & VERBRUGGEN, M. 2012. *Leidraad inventariserend veldonderzoek. Deel: karterend booronderzoek*, KNA-leidraden, Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer, Gouda.
- VAN GILS, M. & DE BIE, M. 2006. Steentijd in de Kempen. Prospectie, kartering en waardering van het laat-paleolithische en mesolithische erfgoed. In: COUSSERIER, K., MEYLEMANS, E. & IN 'T VEN, I. (red.), *CAI-II. Thematisch inventarisatie- en evaluatieonderzoek*. VIOE Rapporten 2, Brussel, 7-16.
- VAN GILS, M. & MEYLEMANS, E. 2019. *Prospecteren naar steentijd artefactensites – versie 1*, agentschap Onroerend Erfgoed.
- VERMEERSCH, J. & VERRIJCKT, J. 2024. *Archeologienota Geel, Herentalsedijk 170*, Rapport 1570, Beerse.